

Nasjonalt utvalg for teknisk fagskoleutdanning

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

Oslo 28. april 2011

Høringssvar – Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR)

Vi viser til departementets brev av 26.januar 2011 vedr. høring på forslag til:

1. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR).
2. Læringsutbyttebeskrivelser for de fire første nivåene i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Utvalget har vurdert forslagene og har følgende merknader:

I. Generelle merknader

Nasjonalt utvalg for teknisk fagskoleutdanning NUTF har forventninger til at et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk skal bidra til å danne et systematisk bilde av norsk utdanningssystem som skal gjøre det enklere å se mulige karriereveier. Bildet bør tydelig tilkjenne likeverdigheten mellom ulike utdanninger, men samtidig verne om de ulike utdanningens egenart.

Nyanserte og klare læringsutbyttebeskrivelser vil kunne gi arbeidslivet, som skal bruke kompetansen som de ulike utdanningene leverer, en bedre forutsetning til å velge riktig. Det er derfor viktig at beskrevet kompetanse ikke bare er forankret i ren skoleverkstenkning, men helhetlig i det verdifulle møtet mellom teoretisk lærdom og praktisk erfaring.

NUTF er naturligvis opptatt av at fagskoleutdanningenes egenart kommer tydelig frem i læringsutbyttebeskrivelsene. Vi er bl.a. kjent med at kompetanse til å lede andre er ikke nevnt i beskrivelsene for høyere utdanning. En fagskole 2-kandidat skal som generell kompetanse kunne "bidra til organisasjonsutvikling". Dette er et svært viktig poeng som skiller fagskoleutdanningen fra de øvrige tertiærutdanningene ved blant annet et tungt innslag av organisasjons- og ledelsesemner kombinert med tidligere yrkeserfaring. En fagskole 2-kandidat har gjennomført en yrkesrettet lederutdanning. Tilsvarende forventes ikke innenfor høyere utdanning. En høgskole- og en bachelorkandidat skal "kjenne til nytenkning og innovasjonsprosesser".

II. NKR-dokumentet

1. Antall nivåer og prinsipper for innplassering

NUTF mener at første nivå i rammeverket skal være "ikke fullført grunnskole" og at rammeverket for norsk utdanningssystem dermed skal ha 8 nivåer. Når det gjelder innplassering, må en forsøke å frigjøre seg fra de tradisjonelle strukturene og heller se på hva de enkelte utdanningene gir av ulike kvalifikasjoner. Kombinasjoner mellom praktiske og teoretiske kvalifikasjoner gir en kompetanse som i dag er svært etterspurt. Det er derfor viktig at denne kombinasjonskompetansen med sine praktiske komponenter, blir verdsatt når likeverdighet skal vurderes.

Mer konkret betyr dette at en plassering av toårig fagskoleutdanninger bør være på et differensiert nivå 5 (i et 7-nivåes system). Det er en kjensgjerning at toårig fagskole på noen områder gir en dybdekompetanse som går lenger enn bachelornivå og i noen tilfeller inn på masternivå. Fagskolen skal ikke konkurrere med annen tertiærutdanning om å drive forskning, men en skal ikke se bort i fra at det foregår rikelig med utviklingsarbeid gjennom et slikt toårig studium.

Med denne harmoniserte innplasseringen av toårig fagskole, gir det etter utvalgets mening riktig differensiering om fagskoleutdanninger som er kortere enn to legges på nivå 4 (i et 7 nivåers system).

Da EQF inneholder 8 nivåer virker det dessuten uheldig å ha en nivådeling som et så lik EQF-nivådelingen uten å være identisk. Utvalget mener dette kan virke forvirrende ved sammenlikning over landegrensene.

Ellers synes mange europeiske land, herunder de øvrige nordiske, å velge 8 nivåer i sitt nasjonale kvalifikasjonsrammeverk. Utvalget foreslår derfor at man følger den europeiske trenden med et kvalifikasjonsrammeverk med åtte nivåer.

2. Innplassering av delkvalifikasjoner

Som det fremkommer av høringsforslaget, har flere land åpnet for å plassere inn deler av en kvalifikasjon i rammeverket, som for eksempel bruk av supplerende kvalifikasjoner i Danmark. Departementet påpeker bl.a. behov for utvikling av verktøy før det kan arbeides videre med dette. Utvalget mener at problemstillingen bør utredes nærmere, eventuelt i sammenheng med den foreslåtte utredningen om innplassering av realkompetanse kvalifikasjoner.

III. Læringsutbyttebeskrivelser og nivåbeskrivelser

4. Progresjon og sammenheng mellom nivåbeskrivelsene

NUTF støtter forslaget om at det er utarbeidet to sett med læringsutbyttebeskrivelser for fagskoleutdanningene, dvs et sett for de korte fagskoleutdanningene og et sett for de toårige fagskoleutdanningene. Det kan imidlertid virke uheldig at beskrivelsene, slik som det er redegjort for i høringsdokumentet, må leses i sammenheng, dvs at der det ikke er utarbeidet nye beskrivelser for fagskole 2, men at det er fagskole 1-beskrivelsene som legges til grunn. Fagskole 2-beskrivelsene bør kunne leses uavhengig av fagskole 1-beskrivelsene. Da vil en kunne oppnå den samme "stand-alone"-mulighet som en finner i forbindelse med de vedtatte læringsutbyttebeskrivelsene for høgskolekandidatutdanningen og bachelorutdanningen.

6. Fagskolenivået

NUTF støtter forslaget om delnivåer for fagskoleutdanning. Det kan være store forskjeller på hvilket læringsutbytte som oppnås etter fullført fagskoleutdanning av 1/2 års omfang på den ene siden og fagskoleutdanning av 2 års omfang på den annen, og dette bør avspeiles i NKR.

Da den nylig reviderte Forskrift om for rammeplan for ingeniørutdanning, åpner for at det kan gis fritak for maksimalt 60 studiepoeng for 2-årig relevant fagskoleutdanning i tekniske fag, ser NUTF ingenting i veien for at noen læringsutbyttebeskrivelser fra høgskolekandidat like gjerne også kan høre til et

fagskolenivå. Videre ser heller ikke utvalget noe i veien for at deler av fagskolenivået faktisk kan utgjøre delmål i forhold til en bachelorutdanning.

Innføring av læringsutbyttebeskrivelser, spesielt på generell kompetanse, setter også større fokus på etikk som en del av læringsutbyttet. Utvalget ønsker derfor å komme med noen endringer/presiseringer knyttet til noen av læringsutbyttebeskrivelsene som er listet under generell kompetanse for begge fagskolenivåene:

- Kandidaten kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag samt med eksterne målgrupper.
Beskrivelsen bør endres til "Kandidaten kan bygge relasjoner på tvers av fag samt med eksterne målgrupper/faggrupper".
- Kandidaten kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester av relevans for yrkesutførelsen
Her bør beskrivelsen utvides med " - i forhold til etiske retningslinjer".
- Kandidaten kan utveksle synspunkter med andre med bakgrunn innenfor bransjen/yrket og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis.
Siste ordet "praksis" bør erstattes med "etikk".
- Kandidaten kan bidra til organisasjonsutvikling.
Godt poeng, men det burde kanskje beskrives litt mer konkret. Etiske holdninger er viktig her.
- Det savnes en beskrivelse under generell kompetanse som omhandler forebyggende HMS-arbeid.
- Det savnes en læringsutbyttebeskrivelse som sier noe om flerkulturelt perspektiv.

Med hilsen

Terje Bogen
utvalgsleder

terje.bogen@ude.oslo.kommune.no

mobil 909 11 567